

A fény és a lehetőségek országa

2023 májusa – több mint egy éve zajlik az orosz–ukrán háború. A „zajlik” kifejezés csak egy jelen időben folyamatosan fennálló helyzetre mutat rá, ugyanis nincs megfelelő szó, amely valószínűleg tükrözné az Ukrajnában kialakult helyzetet. Mint minden eseménynek, van előzménye, kezdete, tetőfoka, befejezése és hatása, egy háború kialakulásáról nehéz úgy beszélni, hogy az ember tárgyilagos maradjon. Ha pedig elveszíti az ítélőképességét, és a valóságról beszél, az politikai inkorrektiséget eredményez a mai világban kialakult elméleti szólásszabadságban és demokráciában. Tehát sem előzmény, sem politikai látkép, sem befejezés és hatás nem tárgyalható a jelenlegi orosz–ukrán háborúról – csak a pőre és ismert tények.

A sötét – és ez szó szerint értendő – tél után jött egy világos tavasz, azaz a télen bombázások miatt tönkrement elektromos hálózatokat folyamatosan javították, és tavasszal már nem voltak 12–18 órás áramkimaradások. Igaz, Ukrajna keleti részein továbbra is folyamatos a központi irányítórendszerek, elektromos hálózatok, gyárak orosz bombázása, de ezzel párhuzamosan folynak a javítások is. Ukrajnában az áramellátás nem állami, hanem magántulajdonban van, azaz egy magánvállalkozó kezében összpontosul az áramellátás forgalma országon belül és kívül. Ha nincs áram, nincs szolgáltatás, és ha nincs szolgáltatás, akkor kereslet sincs, ezért mindenkinek érdeke, hogy az országban legyen áram. Folyamatos az infláció a gazdaság minden területén, a helyi termékek ára hatalmasra duzzadt, így a kárpátaljai kisebb vállalkozók külföldi árut (főleg élelmiszereket) hoznak be kereskedelmi céllal, ehhez lényegesen olcsóbban lehet hozzájutni.

A kárpátaljai magyarság sorsa továbbra is nehéz és kérdéses. Az oktatási intézmények górcső alatt dolgoznak, és ha bárminemű hibát

is észlelnek a „megfigyelők”, folyamatosan akadályozó nehézségeket gördítenek a tanári kar és az intézmény elé. Kárpátalja lakossága megnőtt a beérkező menekültek miatt, az oktatási intézmények is egyre több menekült tanulót fogadnak be: ők előjogokkal ülnek be a padba, kimutatva ezt a helyi gyerekek előtt. Az oktatás minősége is nehezen tud javulni. A koronavírus okozta nem tantermi, azaz az online oktatás nem használt egyik oktatási intézménynek sem, és mikor visszaállhatott volna minden a megszokott kerékvágásba, kitört a háború, emiatt pedig újra vissza kellett térni az oktatás online formájához. A jelen tanévet a gyerekek az oktatási intézményekben kezdték, és év végéig jelenléti oktatásban részesülnek. Ez üdvözetes és természetesen helyes, normális folyamata az oktatásnak, de nem most. Ugyanis a törvény előírta, hogy a háborús helyzetben minden oktatási intézménynek rendelkeznie kell óvóhellyel, és csak ezen feltétel megteremtésével folytathatja munkáját. Miért? Nos azért, mert egy esetleges légiiradók alkalmával a sziréna megszólalását követően a gyerekeket a tanárok az óvóhelyekre kísérik – ami többségében pincéket jelent. Lassan véget ért a tanév, és eddig nem volt olyan hét, melyből a gyerekek legalább három napot ne a pincékben töltöttek volna. A tanárok újfent nehéz helyzetbe kerültek, a tananyag átadása akadályba ütközik, a gyerekek pedig félnek óvodába/iskolába menni.

A problémák ezzel természetesen nem merültek ki, fontos és megoldandó kérdéssé vált a határátkelés gondja is. Egy újabb határozat értelmében, aki bármilyen állami tisztségviselői pozícióban van (képviselő, polgármester, oktatásügyi vezetők...), nemtől és kortól függetlenül, nem hagyhatja el az országot. Mivel ez a lehetőségek országa, természetesen találtak rá megoldást, de egyáltalán nem egyszerűt. Annak a tisztségviselőnek, aki át akarja lépni a határvonalat, ki-

küldetési parancsot kell teljesítenie, rövid távon belül vissza kell térnie az országba, biztosítva, hogy adományt tud hozni az ukrán rászorulóknak számára.

Nehéz és egyre nehezebb az élet Kárpátalján. Az utóbbi hónapban legtöbbször hajnalban szólalnak meg a légiriadót jelző szirénák, melyek anomáliát okoznak az emberek lelki-szellemi és fizikai tevékenységében: ha elérkezik az ébredés ideje, vajon érdemes-e felébreszteniük a gyerekeket, és úgy vinniük iskolába, hogy azonnal a pincébe kíséri őket a tanár, érdemes-e elindulniuk és sort foglalniuk a postán, bankokban, hogy a közüzemi számlákat rendezzék, egyáltalán kinyitnak-e a boltok, ha zúg a légiriadó? Ha

lefűjjük a légiriadót, és minden a „megszokott” kerékvágásban zajlik, akkor az utcákat pásztázó egyenruhás katonák és a rend őrei láttán kialakult rémület tartja fogságban az ember lelkét. Kárpátalja utcáin olykor alig látni helyi férfi lakost. Félnek, és nem a háborútól, hiszen az „férfias játék”, hanem attól, hogy elszakítják őket szeretett családjuktól. A helyi temetőben egyre több a hősi halált halt katonák sírja, ukrán nemzeti lobogókkal díszítve és fájó könnyekkel borítva.

A fény és a remény anyaga még mindig a fejünk felett lebeg, még hiszünk benne, hogy egyszer véget ér ez a rémálom, és lehetőségünk lesz egy nyugodt, békés életre.

Rewoljucija